

slotte de bijstandswet, verdween de typische armoedeverwaarlozing hoe langer hoe meer. Wanneer de primaire levensbehoeften zijn vervuld stelt men zich minder afhankelijk op en laat men zich minder gemakkelijk door anderen de wet voorschrijven.

Tijdens de laatste wereldoorlog hebben wij het verschil goed kunnen constateren. Vóórdien had de Voogdijraad wel eens de naam van kinderover. Maar in de hongerwinter kwamen de ouders hun kinderen zelf aldaar of hij de kinderpolitie brengen, als zij lastig waren en de bonkaarten hadden verkocht of het weekrantsoen hadden opgegeten.

Na de oorlog kon een zeer groot aantal ouders weer in de ouderlijke macht hersteld worden.

3. *Gedragswetenschappen.*

De ontwikkeling van het maatschappelijk werk tot een professie kwam reeds ter sprake. De psychiater, die vroeger al gauw met zijn diagnose van het lastige kind klaar was, nl. psychopathie, dus: uit huis en naar een vriendelijk doch streng disciplinerend internaat, heeft nu een heel wat gevarieerder palet. De psycholoog meet niet meer alleen de intelligentie en het karakter volgens de kubus van Heymans, maar bestudeert gezinsrelaties en geeft leiding aan opvoeders. Ook de pedagoog heeft nu een wetenschappelijke scholing en de sociaalpsycholoog bestudeert de interactie van groepen kinderen. In Rotterdam is onlangs opgericht het Service Instituut Specialisten ten dienste van kinderrechters, opvoedingsinternaten, gezinsvoogdij- en voogdijinstellingen.

Welke maatregel is in het belang van het kind? Het wordt een hoe langer hoe moeilijker te beantwoorden vraag en het wordt er ook niet gemakkelijker op eenstemmigheid hierover te verwerven.

Door de toegenomen welvaart en grotere diagnostische en therapeutische mogelijkheden zijn er allerlei hulpinstanties, waartoe ouders zich met opvoedingsproblemen kunnen wenden. Wanneer zij niet kunnen betalen is er de bijstandswet, die helpt; bovendien ontvangen veel sociale dienstverleningsinstellingen overheids-subsidie.

Wanneer ouders of jeugdigen uit eigen beweging hulp zoeken prefereren de instellingen het om de kinderrechter er buiten te houden. Zij vrezen interventie in hun beleid en stigmatiseren van hun cliënten. Dit is een gezonde ontwikkeling. Het departement